

Nefndasvið Alþingis
Sjávarútvegs- og landbúnaðarnefnd
Austurstræti 8 - 10

150 REYKJAVÍK

15. desember 2009

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingar á lögum um stjórn fiskveiða nr. 116/2006 (174. mál)

Samtök atvinnulífsins gera eftirfarandi athugasemdir um frv. til laga um breytingar á lögum nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða með síðari breytingum (174. mál):

Við 2. gr.

Við a. og b. lið: Ekki verður séð að bót sé að því að takmarka sérstaklega flutning aflamarks milli ára úr 33% í 15% en láta ráðherra svo frá opna heimild til þess að hækka hlutfallið. Það er hluti af sveigjanleika stjórnkerfisins að hafa nokkuð rúma flutningsheimild. Það skapar óvissu og óhagræði við rekstur fyrirtækja að ráðherra geti verið að breyta yfirfærsluheimildum hvenær sem er innan fiskveiðiársins þegar fyrirtæki þurfa með góðum fyrirvara að taka rekstrarlegar ákvarðanir sem byggja á vissu um svo mikilvæg atriði.

Við c. lið: Ekki er ástæða til að auka frekar við línuviltun enda skapa þessar veiðar mismunun og vinna gegn hagræðingu í veiðum. Reyndar ætti að afnema línuviltunina þar sem ekki eru haldbærar forsendur fyrir sérstakri mismunun á grundvelli hennar og þau rök sem upphaflega lágu línuviltun til grundvallar eiga ekki nema að litlu leyti ennþá við. Á þeim svæðum sem fyrst og fremst njóta línuviltunar hafa byggst upp öflugar útgerðir sem ekki þurfa lengur sérstakan stuðning umfram aðra. Greinarmunur á því hvort beitt er eða eingöngu stokkað upp í landi er hæpinn og eykur á eftirlitsflækjur sem eru nógar fyrir.

Við d. lið: Þetta ákvæði er ótækt. Hvort afli getur farið til mannelisvinnslu eða ekki ræðst af svo mörgum aðstæðum sem oft er ógerlegt að sjá fyrir fyrir en afli er kominn um borð í veiðiskip. Í greinargerð er rætt um að taka beri mið af ástandi fiskisins en um það er ekki hægt að kveða á í reglugerð né heldur að koma við viðeigandi eftirliti. Almennt má ganga út frá því að afla sé ráðstafað í þá vinnslu sem hagkvæmast er hverju sinni og reglugerð um ráðstöfun afla er ólíkleg til að bæta þar eitthvað úr.

Við 3. gr.

Sú breyting sem lögð er til á veiðiskyldu er ekki til bóta. Núverandi regla er niðurstaða af málamíðlunum og tekur m.a. til þess þegar meiriháttar bilanir og tjón falla á fleiri en eitt fiskveiðiár. Eins og frumvarpstextinn er nú sbr. c. lið er óljóst hvernig með er farið þegar slíkt gerist.

Við ákvæði til bráðabirgða I.

Þetta ákvæði er fráleitt. Engar nýjar rannsóknir hafa verið gerðar á skötusel frá því er ákvörðun um skötuselskvóta var tekin sl. sumar í samræmi við ráðgjöf Hafrannsóknarstofnunar. Þá var ákveðið að fara eftir ráðgjöf stofnunarinnar og heimila veiðar á 2500 tonnum. Í skýrslu Hafrannsóknastofnunar kemur fram að útbreiðsla skötusels hafi breyst hin síðari ár og að nýliðun hafi almennt verið góð undanfarin ár að undanskildu árinu 2008. Kvóti á skötusel hefur á undanförunum árum verið ákveðinn nokkuð umfram ráðgjöf Hafrannsóknastofnunar en hún miðast við að ná hámarksafrakstri af stofninum.

Ákveði Alþingi að heimila skötuselsveiðar 80% umfram ráðgjöf Hafrannsóknastofnunar tvö ár í röð er það bein ákvörðun um að fiska niður þennan fiskistofn. Slík ákvörðun er í engu samræmi við venjuleg sjónarmið um ábyrgar fiskveiðar. Stofninn mun að líkindum minnka og verði nýliðun léleg á næstu árum kemur þetta harkalega niður mörg ár fram í tímann. Aðfarir af þessu tagi draga mjög úr trúverðugleika Íslands á erlendum vettvangi. Ennfremur er það einkennileg umhverfisstefna af hálfu ríkisstjórnarinnar sem birtist í því að vilja takmarka nýtingu auðlinda sem nóg er af s.s. orkuauðlinda, en ofnýta auðlindir sem eru takmarkaðar, s.s. skötusel.

Þá er óásættanlegur sá hluti ákvæðisins sem fjallar um sölu á aflaheimildum. Ljóst er að tilboð um að selja 5 tonna skammta á 120 kr. kílóíð er fyrst og fremst beint að þeim sem ekki hyggjast stunda þessar veiðar með því að gera upp við áhöfnina á brúttóverði. Þessu er því beint að þröngum hópi útgerðarmanna en ekki almennra útgerða sem gera upp við sjómenn á fullu verði samkvæmt kjarasamningum og lögum.

Ljóst er að nokkrir aðilar hafa geta stundað beinar skötuselsveiðar í eigin rekstri með því að leigja til sín kvóta. Til þess að slíkar veiðar fái staðist þurfa þær að vera tiltölulega takmarkaðar með nægilega mikinn afla á hverja sóknareiningu og ekki gert upp við áhöfn af fullu verði. Við þær breytingar sem hér eru lagðar til má ætla að grundvöllur fyrir þessum veiðum hrynji við aukið veiðiálag þrátt fyrir að greitt sé minna fyrir kvótann.

Almennt um frumvarpið

Samtök atvinnulífsins eru aðilar að stöðugleikasáttmála við ríkisstjórnina sem undirritaður var 25. júní sl. og ennfremur gaf ríkisstjórnin út sérstaka yfirlýsingu 27. október sl í tengslum við framlengingu kjarasamninga. Bæði í stöðugleikasáttmálanum og yfirlýsingunni er tekið fram að deilumál vegna stjórnar fiskveiða eigi að reyna að leysa í svokallaðri sáttanefnd sem nú er að störfum. Þetta frumvarp er lagt fram þvert á fyrirheit ríkisstjórnarinnar og slík vinnubrögð eru á engan hátt ásættanleg gagnvart Samtökum atvinnulífsins. Því leggja Samtök atvinnulífsins til að frumvarpi þessu verði vísað til ríkisstjórnarinnar eða það ekki afgreitt úr nefnd.

Virðingarfyllt.

Vilhjálmur Egilsson, framkvæmdastjóri SA